

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

OSA 2. Teemawebinaari: Varhaiskasvatuksen paikallinen suunnittelu, toteuttaminen, kehittäminen ja arviointi

Webinaarit 3 & 4

11.3 klo 8.30-10.30 tai 11.3 klo 13.00-15.00

Tervetuloa webinaariin!

- **Webinaarissa vastataan etukäteen lähetettyihin kysymyksiin.** Kysymysdiat tunnistaa helposti.
- Osallistujat voivat lisäksi esittää kysymyksiä ja kokemuksia Keskustelu-palstalla – kysymyksiin vastataan mahdollisuuksien mukaan webinaarin lopussa.
- Jos on ongelmia äänen/kuvan kanssa, niin kirjaudu ulos Teamsista ja osallistu uudelleen ja/tai käynnistä koneesi uudelleen.
- Webinaarin aikana pidetään lyhyt Padlet-tauko – muista jaloitella ja pyöritellä hartioita mahdollisuuksien mukaan myös esityksen aikana.
- Esitysmateriaalin sijainti webinaarien jälkeen [Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistus 2025](#)
- Webinaarin jälkeen tallenne on katsottavissa **kaksi viikkoa** [Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistus 2025](#) -sivun kautta erillisellä Padlet –sivulla.
 - ***Webinaarin osallistuja ei saa itse tallentaa webinaaria tilaisuuden aikana eikä tallenteesta.***

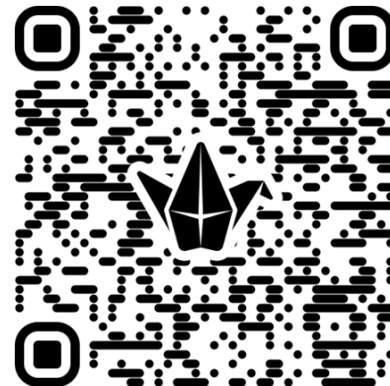
Turvallisemman tilan periaatteet

- **Syrjinnästä vapaa alue:** Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa. Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
 - **Itsemääritys- ja määrittelemättömyysoikeus:** Kunnioita jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Älä tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
 - **Hyväntahtoisuus:** On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
 - **Kunnioitus:** Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.
 - **Puheeksi ottaminen:** Ota asiat puheeksi. Itsestänselvyyksiä ei ole olemassa. Opettele sekä antamaan että vastaanottamaan kunnioittavaa ja rakentavaa palautetta.
 - **Tilan antaminen:** Anna tilaa toisille. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
 - **Itsestä huolehtiminen:** Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla!
- Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen tai kerro tilaisuuden järjestäjälle.**

Webinaarin sisältö

- Tervetuloa webinaariin!
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden velvoittavuus
- Varhaiskasvatuksen suunnittelu ja toteuttaminen
- Varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen
- Lyhyt koonti webinaarin teemoista
- Paikallisia kokemuksia:
 - Ruovesi
 - Oulu
- Kysymyksiä ja vastauksia sekä ajankohtaisia Opetushallituksessa

VASTAA PADLETILLA

<https://padlet.com/opetushallitus/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteiden-toimeenpanon-tuki-ke-38yae2par6s09pcq>

QR-koodi Padlettiin

Muistattehan vastata palautekyselyyn

Palautekyselylinkki tästä webinaarista lähetetään osallistujien sähköposteihin.

Kysymme palautekyselyn lopussa ajatuksianne ja toiveitanne työn tueksi materiaalin ja koulutusten jatkosuunnittelussa.

Kiitos, että vastaat!

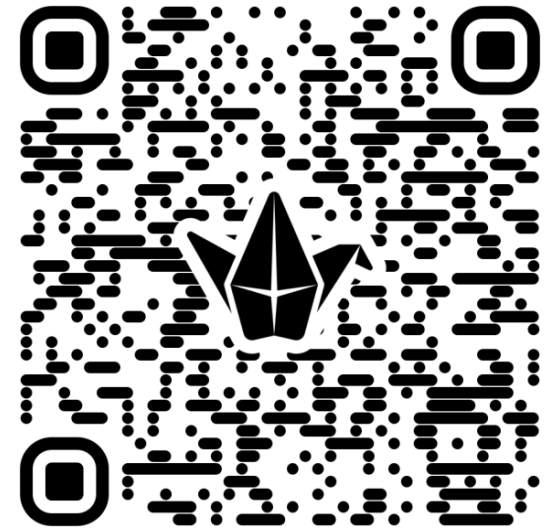
Padlet

- Jaa ajatuksiasi Padletissä

Kysymykset:

1. Miten paikallisen suunnittelun muutos on vaikuttanut omaan työhösi? Vastaa kysymykseen oman työnkuvasi kautta.
2. Jos et tunnista muutosta paikallisen suunnittelun muutoksen myötä, kuvaile mistä ajattelet sen johtuvan.

<https://padlet.com/opetushallitus/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteiden-toimeenpanon-tuki-ke-38yae2par6s09pcq>

Kysymys – vastaus

Teemawebinaareissa käydään läpi saatuja kysymyksiä

→ Kysymys-diat on helppo tunnistaa kuvan perusteella

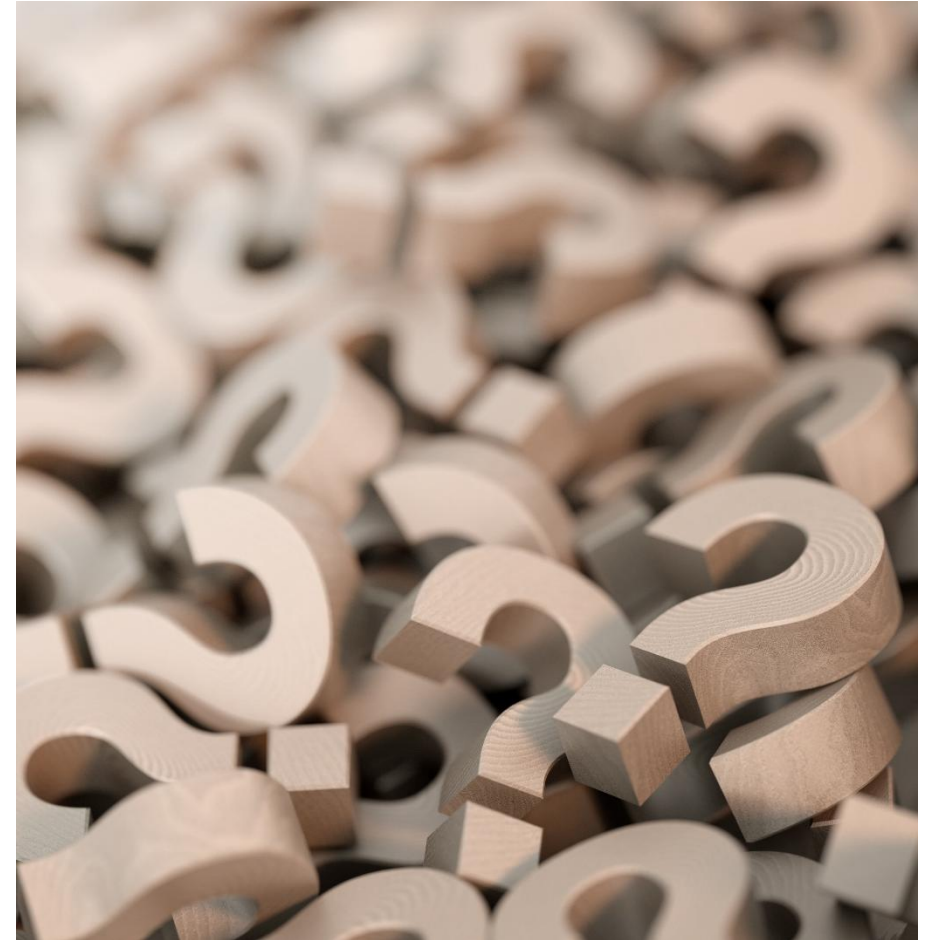

Vaikuttavuudesta ja osallisuudesta

Teemawebinaarit ja paikalliset esittelyt herättelevät pohtimaan paikallisen suunnittelun tavoitteita sekä miten tukea henkilöstön työtä

- OSA 1. Taustaa ja yleistä varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivityksestä, muutokset esitellään luvuittain
↓
- OSA 2. Varhaiskasvatuksen paikallinen suunnittelu, toteuttaminen, kehittäminen ja arviointi
↓
- OSA 3. Arvoperusta, toimintakulttuuri ja lapsen tuki
↓
- OSA 4. Laaja-alainen osaaminen, digitaalinen osaaminen, oppimisen alueet, suomi/ruotsi toisena kielenä opetus ja leikki
→ paikallinen suunnittelu
- **Paikalliset esittelyt teemawebinaareissa - kannattaa pysyä kuulolla niiden aikana.**

Miten sanamuotojen muokkaaminen vaikuttaa kentällä olevaan työhön?

- Pieniltä näyttävillä sanavalinnoilla on usein iso merkitys esimerkiksi siinä,
 - miten säädöksiä tai ohjeita tulkitaan,
 - miten yhdenvertaisesti toimintaa toteutetaan eri organisaatioissa,
 - miten päätöksenteko ja dokumentointi perustellaan, sekä
 - miten asiakkaille ja sidosryhmille viestitään.
- Kun terminologia ja ilmaisut ovat yhdenmukaisia, se helpottaa myös käytännön työtä → tulkintaristiriitoja syntyy vähemmän ja henkilöstön on helpompi nojata jaettuihin, selkeisiin periaatteisiin.
- Näiden webinaarien tavoitteena on myös avata millaisia muutoksia ja miksi niitä on tehty. Kyseessä on kansallisen tason varhaiskasvatuksen kehittäminen, ei vain "sanojen vaihtaminen".

Osallisuus ja vaikuttaminen: lapset ja huoltajat

- Varhaiskasvatuslain 20 §: Osallisuus ja vaikuttaminen
 - Pykälä ei muuttunut, mutta siihen on tärkeää kiinnittää huomiota
- **Lapsi:** Lapsen varhaiskasvatusta **suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa** lapsen mielipide ja toivomukset **on selvitettävä ja otettava huomioon** hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla.
- **Huoltaja:** Lapsen vanhemmille tai muille huoltajille **on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa** lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.
- Lisäksi: Lapsille ja heidän vanhemmilleen tai muille huoltajilleen on toimipaikassa **järjestettävä säännöllisesti mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin.**
- Huoltaja ei voi määritellä, millaista varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa varhaiskasvatuksessa toteutetaan

Miksi webinaareissa ei voida antaa yksityiskohtaisia ohjeita yksittäisen työntekijän arjen käytäntöihin, vaan niissä keskitytään kokonaiskuvaan ja esimerkkeihin?

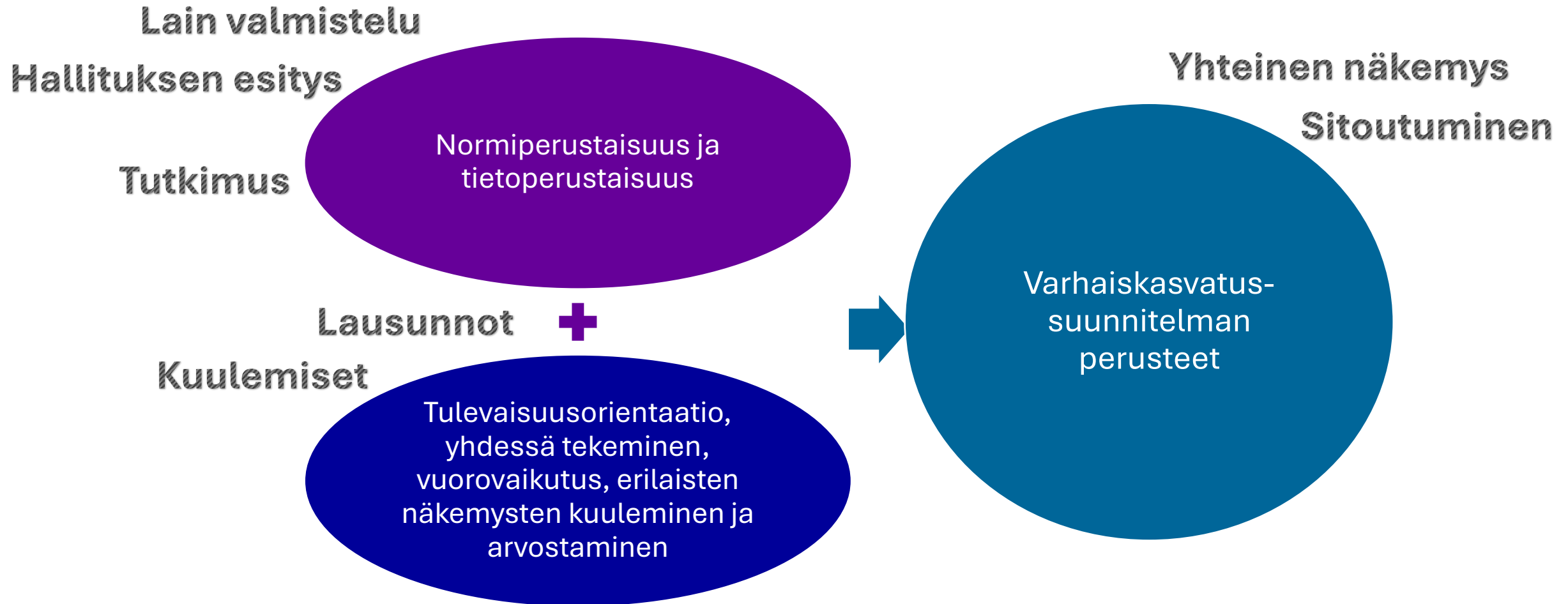
- Webinaarien tavoitteena on luoda kokonaiskuva muutoksista ja avata sitä, miksi joitakin sanamuotoja tai rakenteita on uudistettu.
- Webinaarien tehtävänä on tarjota myös konkreettisia keinoja ja malleja työn tueksi. Yksittäisen työntekijän arjen käytäntöihin tai kaikkiin organisaatiokohtaisiin ratkaisuihin emme kuitenkaan voi mennä – tämä kuuluu työnantajan ja paikallisen johdon vastuualueeseen.
- Webinaareihin on kutsuttu myös paikallisia esittelyjä antamaan käytännön malleja ja näkökulmia. Näiden avulla pyritään avaamaan, miten muutoksia voidaan eri tavoin toteuttaa arjessa. Kannattaa siis olla kuulolla myös näiden paikallisten esittelyjen aikana!

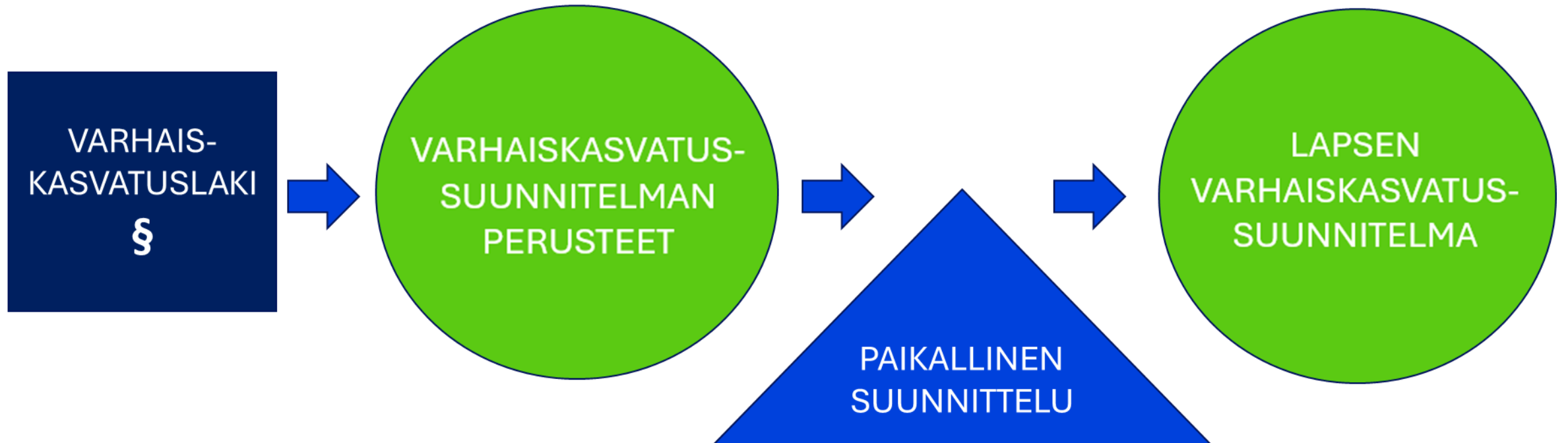
Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden velvoittavuus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laadintaprosessi

Varhaiskasvatussuunnitelmat ja paikallinen suunnittelu

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä

- Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän säädöspohjan muodostavat varhaiskasvatuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetukset ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.
- Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän tarkoituksena on varmistaa
 - koulutuksellinen tasa-arvo ja
 - laatu.
- Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän tarkoituksena on luoda yhdenvertaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista

- *Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen **suunnitelmallista ja tavoitteellista** kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. (Varhaiskasvatuslaki 2 §)*
- *"Varhaiskasvatusta suunnitellaan siten, että suunnittelu ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti." (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 1.2)*
- *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä tavoitteista ja sisällöistä, varhaiskasvatuksen järjestäjän ja lasten huoltajien välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 1.1)*

Varhaiskasvatuksessa on merkityksellistä tavoitteellisuus sekä pedagogisen toiminnan ja opetuksen pedagoginen perusteleminen.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja sitä tarkentavan varhaiskasvatuksen suunnittelun yhteys

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuslain perusteella Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan varhaiskasvatusta suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022)

Toisin sanoen

- Perusteet kertovat mitä varhaiskasvatuksen tulee sisältää ja mihin pedagogisessa toiminnassa tulee pyrkiä
- Varhaiskasvatuksen suunnittelu on perusteiden käytäntöön viemistä
- Ilman suunnittelua → Pedagogiset tavoitteet jäävät irrallisiksi, pedagoginen linja ei ole yhtenäistä, henkilöstö ei pysty toteuttamaan perusteiden mukaista toimintaa johdonmukaisesti eikä työskentelemään kohti yhteisiä tavoitteita.

Mitä eri työtehtävissä työskentelevien tulee konkreettisesti huomioida paikallisessa suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä?

Varhaiskasvatuksen järjestäjä huomioi paikallista suunnittelua tehdessä huomioidaan paikalliset erityispiirteet, eri toimintamuodot, mahdolliset pedagogiset painotukset, lasten tarpeet sekä varhaiskasvatusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset. Paikallista suunnittelua voidaan tehdä eri varhaiskasvatuksen järjestäjien yhteistyönä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä varmistaa ja antaa edellytykset varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää varhaiskasvatusta paikallisesti.

Päiväkodin johtaja vastaa toimipaikan toiminnasta, johtamisesta ja kehittämisestä sekä resurssien oikeasta sijoittelusta.

Varhaiskasvatuksen opettajat, erityisopettajat, sosionomit, lastenhoitajat ja muu varhaiskasvatuksen henkilöstö suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä. Henkilöstö myös arvioi ja kehittää varhaiskasvatusta oman tehtävänkuvansa mukaisesti.

Lisäksi opettajilla ja erityisopettajilla on pedagoginen vastuu: kokonaisvastuu lapsiryhmien toiminnan suunnittelusta, toiminnan suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden toteutumisesta sekä toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä on varhaiskasvatuksen opettajilla.

Varhaiskasvatuksen suunnittelu ja toteuttaminen

Varhaiskasvatuksen paikallinen suunnittelu

- Varhaiskasvatusta suunnitellaan siten, että suunnittelu ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti.
- Varhaiskasvatuksen järjestäminen sisältää varhaiskasvatuksen suunnittelun lisäksi varhaiskasvatuksen toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen.
- Strateginen ja pedagoginen työväline, joka
 - ohjaa varhaiskasvatuksen järjestämistä
 - tukee toimipaikoissa toteutettavaa pedagogiikkaa
 - konkretisoi valtakunnalliset tavoitteet käytäntöön.

Paikallisessa suunnittelussa voidaan tarkentaa valtakunnallisia perusteita, mutta siinä ei voi sulkea pois mitään lain, asetuksen tai varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edellyttämää tavoitetta tai sisältöä.

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Paikallisessa suunnittelussa

Huomioidaan

- paikalliset erityispiirteet,
 - eri toimintamuodot,
 - mahdolliset pedagogiset painotukset,
 - lasten tarpeet sekä
 - varhaiskasvatusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset.
- Paikallinen suunnittelu voi tarkentaa valtakunnallisia perusteita, ja paikallisessa suunnittelussa tulee noudattaa lain, asetuksen tai varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edellyttämiä tavoitteita tai sisältöjä.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet: Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi laatia tavoitteellisen varhaiskasvatuksen järjestämisen tueksi paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman (HE 111/2024 vp).
- Hallituksen esitys: *Sivistysvaliokunta toteaa [-], että paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta on monivaiheinen, aikaa vievä, laaja ja merkittävä hallinnollinen työ. Paikallisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa toistetaan usein valtakunnallisen perusteasiakirjan tekstiä. Näin ollen paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien päätavoite, valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden konkretisointi ja paikallisten erityispiirteiden huomioon ottaminen käytännön pedagogista toimintaa ohjaavaksi, on jäänyt puutteelliseksi eikä ole kaikilta osin onnistunut turvaamaan yhdenvertaisia edellytyksiä varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. **Jatkossa kunnalla ei olisi velvollisuutta laatia paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa, mutta kunta voisi edelleen laatia sellaisen.***

Paikallinen vasu vs. paikallinen suunnittelu

MITÄ ENNEN

- **Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma** laaditaan valtakunnallisten perusteiden pohjalta ja on velvoittava varhaiskasvatuksen järjestäjille
- Paikallista suunnitelmaa laadittaessa varhaiskasvatuksen järjestäjä päättää millä kielillä varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan ja hyväksytään
- Järjestäjä-, yksikkö-, ryhmä- tai toimintamuotokohtainen tai laadittu yhteistyössä muiden järjestäjien kanssa ns. seudullinen vasu
- Jokaisen luvun lopussa paikallisesti päätettävät asiat esim. yhteistyökäytännöt, kiusaamisen ehkäisy, siirtymävaiheiden toteutus
- Henkilöstö, lapset ja huoltajat osallistuvat laadintaan

MITÄ NYT

- **Paikallista suunnittelua** toteutetaan valtakunnallisten perusteiden pohjalta ja on velvoittavaa varhaiskasvatuksen järjestäjille
- Suunnittelun rakenne, kieli, käsittelyjärjestys ja julkaisutavan toteuttaminen päätetään paikallisesti
- Paikallista suunnittelua voidaan tehdä eri varhaiskasvatuksen järjestäjien yhteistyönä.
- Jokaisen luvun lopussa paikallisesti tarkennettavat esim. yhteistyökäytännöt, kiusaamisen ehkäisy, siirtymävaiheiden toteutus
- Henkilöstö, lapset ja huoltajat osallistuvat suunnitteluun
- **Edelleen voidaan laatia myös paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, mutta siihen ei ole velvoitetta.**

Paikallinen suunnittelu

- Täsmentää valtakunnallisia tavoitteita esim. toimintakulttuuri, oppimisympäristöt, pedagoginen toiminta, laaja-alainen osaaminen
- Järjestäjän/palveluntuottajan päätettävissä millaista suunnittelun tapaa käytetään
- Suunnittelussa huomioidaan muut kunnan tai järjestäjän suunnitelmat, kuten esiopetuksen opetussuunnitelma, perusopetuksen opetussuunnitelma, kotoutumissuunnitelma, hyvinvointisuunnitelma, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat, (uutena -25) kulttuurikasvatussuunnitelma
- Suunnitteluun liittyy laaja yhteistyö: huoltajat, lapset, esi- ja perusopetus, sosiaali- ja terveydenhuolto, muut kunnan hallinnonalat

Varhaiskasvatuksen paikallisen suunnittelun merkitys

- Strateginen ja pedagoginen työväline
- Varhaiskasvatustyön kartta
- Oppimisen jatkumon rakentaja

Miten pidetään huolta siitä, että kaikilla on käytössä olevat työvälineet tiedossa, osaaminen ja mahdollisuus niiden käyttöön?

Paikallinen suunnittelu on prosessi

- Varhaiskasvatuksen suunnittelu on jatkuva prosessi
- Tavoitteet ohjaavat suunnittelua
 - Mitkä ovat työni tavoitteet?
- Suunnittelutyöhön osallistuu jokainen henkilöstön jäsen oman työtehtävän mukaisella tavalla
 - myös lapset ja huoltajat (ei velvoitetta)
 - Järjestäjä määrittelee paikallisen suunnittelun rakenteet
- Yhteistyö on suunnittelussa oleellista, sillä toteutuminen (eli suunnitelmien toteuttaminen) edellyttää yhteistä ammatillista keskustelua – merkitysten rakentelua.

Suunnittelun prosessi vaatii johtamista

- Edellyttää hyvää johtamista ja kaikkien asianosaisten mahdollisuutta osallistumiseen, keskusteluun ja yhdessä tekemiseen
- Suunnittelun johtamista tarvitaan systeemin eri tasoilla.
- Systeemiseen johtamiseen kasvaminen on prosessi. Se muotoutuu työn mukana reflektoinnin ja yhteistyön kautta.
- Parhaimmillaan työstä tulee yhteinen oppimisprosessi, joka vahvistaa avointa ja vuorovaikutteista, yhtenäisyyttä ja yhteisöllisyyttä luovaa toimintakulttuuria.

Suunnittelun avulla

- pedagoginen toiminta sidotaan tavoitteisiin
 - esim. kielen kehityksen tukeminen, henkilöstön vuorovaikutus lasten kanssa, leikin tukeminen, pedagogisen toiminnan ja opetuksen sisältö, oppimisympäristöt
- pedagogiset ratkaisut tehdään tietoisesti valiten, ei sattumanvaraisesti
- kehitetään varhaiskasvatuksen laatua ja työn ammatillisuutta.

Suunnittelulla varmistetaan, että varhaiskasvatus on tavoitteellista, laadukasta, arvioitavaa ja lasten tarpeisiin ja mielenkiinnonkohteisiin vastaavaa.

Lasten oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin varmistaminen

- Hyvä ja ennakoiva suunnittelu auttaa luomaan lapselle hyvän varhaiskasvatuspäivän, jossa
 - lasten tarpeet huomioidaan johdonmukaisesti
 - toiminta on turvallista, rauhallista ja ennakoitavaa
 - henkilöstöllä on selkeä vastuu- ja roolijako
 - tukee sujuvia siirtymiä, ryhmän turvallisuutta ja lasten tarpeiden huomiointia

Ennakoitavuus lisää lapsen turvallisuuden tunnetta, tukee itsesäätelyä ja mahdollistaa oppimisen!

Hyvin suunniteltu pedagogiikka edistää lasten osallisuutta ja oppimista

- Yhdenvertaisuuden ja laadun varmistaminen
- Jatkuva suunnittelu ja arviointi varmistavat, että
 - kukin lapsi saa tasavertaiset mahdollisuudet osallisuuteen ja oppimiseen
 - lapsiryhmän toiminta ei riipu sattumasta tai henkilöstön vaihtelusta
 - varmistaa, että kaikilla tiimin jäsenillä on sama näkemys tavoitteista ja toimintatavoista
 - laatu on systemaattista ja läpinäkyvää sekä sitä voidaan kehittää

Ja toisaalta hyvä suunnittelu tekee niistä hetkistä, joissa improvisointia ja ryhmänhallintataitoja tarvitaan, helpompaa ja perustellumpaa!

Suunnittelu sujuvoittaa henkilöstön työtä ja tekee pedagogiikasta ”yhteistä”

Suunnittelu auttaa tiimiä:

- sopimaan yhteisistä toimintamalleista
- jakamaan vastuuta ja työkuormaa
- varmistamaan, että toiminta etenee samaan/haluttuun pedagogiseen suuntaan
- vähentää kiireen tunnetta ja helpottaa koko päivän kulkua
- voidaan tehdä parempia tilanteen mukaisia päätöksiä ja varautua erityistarpeisiin, poissaoloihin ja yllättäviin muutoksiin
- tuetaan koko ryhmän ja tiimin sekä koko toimipaikan toimivuutta.

Kun tiimi tietää, mitä tehdään ja miksi, työ sujuu paremmin ja stressi vähenee.

Yhteisellä suunnittelulla vahvistetaan ammatillista keskustelua ja yhteistyötä

- Yhteinen suunnittelu tarjoaa paikan jakaa osaamista, ajatuksia ja havaintoja
- Yhteinen suunnittelu
 - opettajan/johtajan johdolla tukee tiimin/työyhteisön kehittymistä
 - luo rakenteen, jossa päätöksiä voidaan perustella yhteisten tavoitteiden mukaisesti esimerkiksi huoltajille
 - auttaa ymmärtämään lasten tarpeita ja tuo kaikkien havainnot esiin
 - lisää henkilöstön kokemusta osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista

Osallisuuden ja vaikuttamisen kokemukset vahvistavat työn imua ja osaamista.

Varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen

Arviointikokonaisuus

- Kattaa kaikilla eri tasoilla tehtävän arvioinnin
- Lakisääteinen arviointi
 - Järjestäjän ja tuottajan on arvioitava antamaansa varhaiskasvatusta sekä
 - osallistuttava ulkopuoliseen toimintansa arviointiin
- Arvioinnin kohteena ovat varhaiskasvatuslain toteutuminen sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätyt periaatteet, sisällöt ja tavoitteet.

Arviointikonaisuus jatkuu

- Varhaiskasvatuksen järjestäjä päättää järjestäjä-, ja yksikötason, yksikkö-, toimipaikka- ja lapsiryhmätason arviointikonaisuudesta
 - Arviointi toimipaikka- ja/tai yksikötasolla
 - Arviointi ja lapsi
- Arvioinnin avulla edistetään varhaiskasvatuksen laatua, tunnistetaan toiminnan vahvuuksia ja nostetaan esiin kehittämistarpeita ja kehitetään toimintaa.
- Arviointiin osallistuvat järjestäjän lisäksi henkilöstö, lapset ja huoltajat.

KANSALLINEN ARVIOINTI

Järjestäjä/tuottaja päättää järjestäjä-, yksikkö-, toimipaikka- ja lapsiryhmätason arviointikokonaisuudesta ja arvioinnissa käytettävistä menettelytavoista.

Toimiva

- arviointijärjestelmä, esim. Valssi
- laadunhallinta

Järjestäjä/tuottaja

Toimipaikka ja/tai yksikkö

Henkilöstön toteuttama arviointi ja arviointipäätelmät

Lapsiryhmä

Pedagoginen dokumentointi

Lapsi

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja mahd. lapsen tuen arviointi

Huoltajan näkemykset

Lapsen mielipiteet, toivomukset ja ideat

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN JATKUMO

Tarkennuksia lapsen tarpeiden mukaan

Valmistautuminen:
henkilöstön havainnot,
lapsen ja huoltajan näkökulmat

Suunnitelman laadinta

- Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet
- Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
- Mahdolliset lapsen tukeen liittyvät asiat

Suunnitelman tarkistaminen

- Arvioidaan lapsen vasun toteutumista
- Tarkennetaan
 - Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - Lapsen tukeen liittyvät asiat

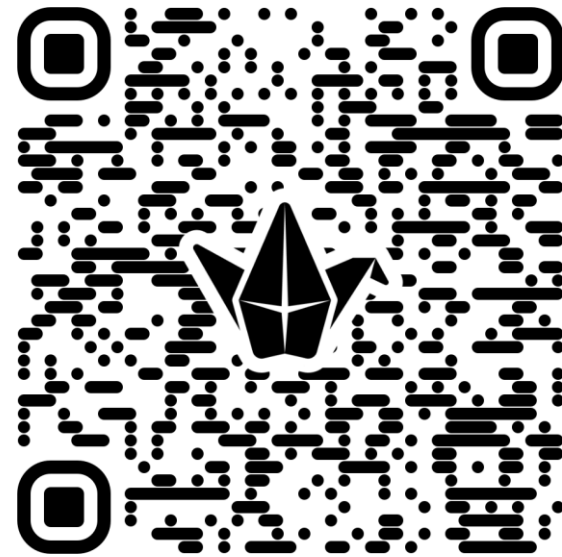
MONI-ALAINEN YHTEISTYÖ

Huomioidaan ryhmän toiminnan suunnittelussa

VASTAA PADLETILLA

Halutessasi voit käydä
vastaamassa Padletin
kysymyksiin QR-koodilla

Lyhyt koonti webinaarin teemoista

A decorative graphic consisting of two thick, wavy lines. One line is blue and the other is green. They overlap and curve across the bottom and right sides of the slide, creating a dynamic, abstract shape.

Varhaiskasvatussuunnitelman
perusteet

Varhaiskasvatuslaki
ja muu lainsäädäntö

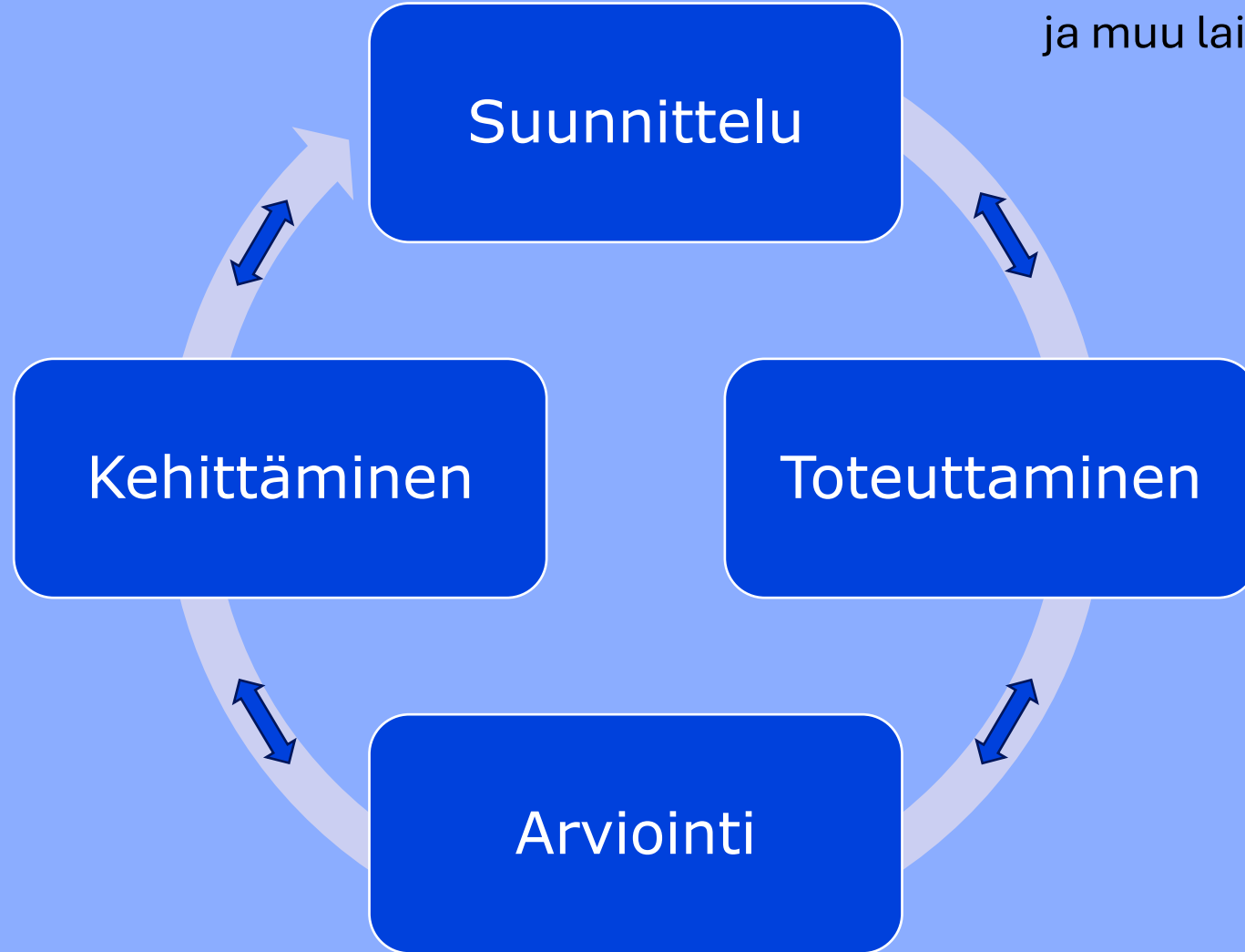
Suunnittelu

Kehittäminen

Toteuttaminen

Arviointi

Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Ja sitten kun suunnittelutyö on valmis...

*...on toiminnan
arvioinnin
ja edelleen
kehittämisen
aika!*

Suunnittelu arvioinnin ja kehittämisen perustana

- Ilman suunnittelua ei ole myöskään arviointia.
- Pedagogisista onnistumisista ja kehittämisen kohteista voidaan keskustella yhteisesti
- Suunnitelma toimii peilinä:
 - toteutuivatko pedagogiselle toiminnalle asetetut tavoitteet?
 - miten pedagoginen toiminta vaikutti lapseen?
 - mitä tulisi muuttaa?

Jatkuva pedagoginen kehittämistyö on rakentamassa varhaiskasvatuksen laatua ja henkilöstön ammatillisuutta!

Paikallisia kokemuksia: Ruovesi ja Oulu

Kysymyksiä ja vastauksia

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines curve and overlap, creating a dynamic, abstract shape that frames the text on the left side of the page.

Onko kyseinen ohjaava asiakirja jo tilattavissa fyysisenä materiaalina? Jos on niin mistä sen voi tilata? Kirjana parempi kuin tulosteena.

- Opetushallitus julkaisee kaikki opetussuunnitelmat ml. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ePerusteet-palvelussa, josta saa myös tulostettua PDF-version.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteista ei julkaista taitettua kirjaa, eikä perusteita julkaista muussa muodossa verkkosivuilla.

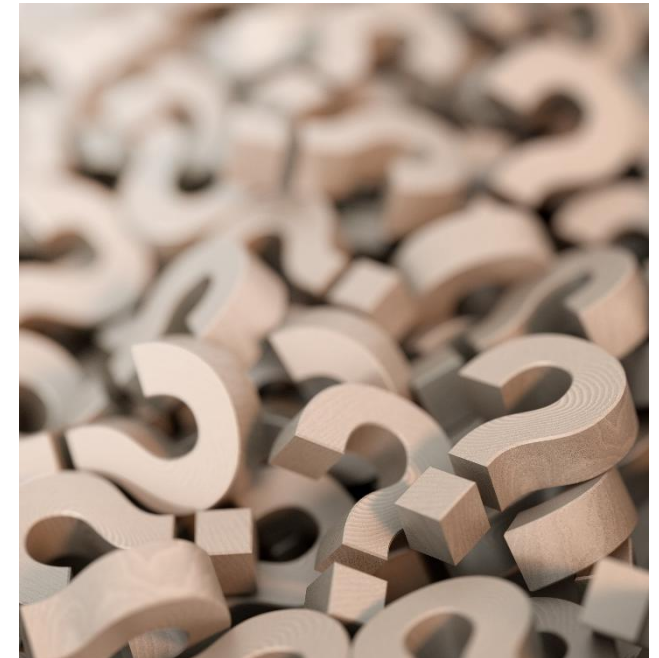

Opetussuunnitelmien perusteet julkaistaan ePerusteet -palvelussa

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden voimassaoleva asiakirja ja määräys löytyvät Opetushallituksen ePerusteet-palvelusta
 - Huomioitahan, että tekstiversiot, joita ei ole haettu ePerusteista EIVÄT ole virallinen määräys (esim. Opintopolun kautta lähetetty muutosversio)
- Oikeat muotoilut löytyvät ePerusteista
- Paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia voi edelleen laatia ePerusteisiin

Mitkä ovat lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä tietoja lapsen lääkehoitosuunnitelmasta? 1/2

- Pitkäaikaissairaana lapsen lääkehoidon toteutus varhaiskasvatuksessa kirjataan **lapsen lääkehoitosuunnitelmaan**, ja siinä tulee määritellä vastuuhenkilöt ja varahenkilöt sekä toiminta erityistilanteissa. Lääke annetaan lapsen lääkehoitosuunnitelmassa sovitun mukaisesti.
- **Lapsen lääkehoitosuunnitelmaan** kirjatun mukaisesti lapsen lääkehoitoa toteuttavat varhaiskasvatuksessa ne työntekijät, jotka ovat saaneet riittävän perehdytyksen/koulutuksen ja heidän lääkehoidon antamiseen liittyvä osaaminen on varmistettu. Vaativamman lääkehoidon kuten insuliinin pistämisen, edellyttää lapsi- ja lääkehoitokohtaista lääkehoitolupaa.

Mitkä ovat lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä tietoja lapsen lääkehoitosuunnitelmasta? 2/2

- **Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan** kirjataan ne varhaiskasvatuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot, jotka kaikkien lapsen kanssa työskentelevien tulee tietää.
Esim.
 - edellyttääkö lapsen lääkehoito/sairaus hoidollisia tuen muotoja ryhmässä, esim. lepäämiseen, välipalaan, retkiin tms. liittyvät järjestelyt
 - ketkä antavat lääkehoitoa lapselle varhaiskasvatuksessa olon aikana
 - missä lapsen lääkehoitosuunnitelmaa varhaiskasvatuksessa säilytetään

Ajankohtaista Opetushallituksessa

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center, creating a sense of movement and depth.

Tervetuloa ePerusteet-palveluun!

Täältä löydät kaikki valtakunnalliset opetussuunnitelmien, tutkintojen ja koulutusten perusteet varhaiskasvatuksesta vapaaseen sivistystyöhön. Palvelusta löydät myös muut ajantasaiset opetushallituksen määräykset ja suosituksia. Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät voivat julkaista palvelussa paikallisia suunnitelmia.

Hae opetus- ja toteutussuunnitelmia tai valtakunnallisia perusteita

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022

OPH-700-2022

🔍 Hae

Perusteen tiedot

1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja sitä tarkentava varhaiskasvatuksen suunnittelu

2 Varhaiskasvatuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

3 Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri

4 Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

5 Lapsen tuki

6 Vaihtoehtoiseen pedagogiikkaan tai erityiseen katsomukseen perustuva varhaiskasvatus

7 Arviointi ja kehittäminen varhaiskasvatuksessa

Perusteen tiedot

Perusteen nimi

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022

Voimaantulo

1.3.2022

Peruste pdf:nä

 [Avaa peruste pdf:nä](#)

Määräykset

[Varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman perusteet 2022](#)

Voimaantulo: 1.1.2026 | Diaarinumero: OPH-7884-2025

[Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022](#)

Diaarinumero: OPH-700-2022

Muutoshistoria

[Katsele perusteen muutoshistoriaa](#)

Voimaantulo

1.3.2022

Peruste pdf:nä

 [Avaa peruste pdf:nä](#)

Määräykset

[Varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman perusteiden 2022 muuttaminen](#)

Voimaantulo: 1.1.2026 | Diaarinumero: OPH-7884-2025

[Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022](#)

Diaarinumero: OPH-700-2022

Muutoshistoria

[Katsele perusteen muutoshistoriaa](#)

Muutoshistoria

Katsele perusteen muutoshistoriaa

Julkaisu 18.12.2025 Siirry julkaisuun

[Näytä muutoks](#)

Julkaisu 18.12.2025 Siirry julkaisuun

Opetushallitus on päättänyt muutoksista varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman 2022 perusteisiin.

[Piilota muutoks](#)

Käsite

36 uutta käsitettä

151 käsitettä muokattu

Tekstikappale

Muokatut

- Ajattelu ja oppiminen
- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Arviointi ja kehittäminen varhaiskasvatuksessa
- Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen
- Vaihtoehtoiseen pedagogiikkaan tai erityiseen katsomukseen perustuva varhaiskasvat
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tuen aikana
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Yhteistyö tuen aikana
- Tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa
- Lapsen tuki
- Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet ja vastuut
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Kasvan, liikun ja kehityn
- Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia näkökulmia
- Minä ja meidän yhteisömme
- Tutkin ja toimin ympäristössäni
- Kielten rikas maailma
- Ilmaisun monet muodot
- Leikki kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähteenä

- Oppimisen alueet
- Pedagogisen toiminnan viitekehys
- Yhteistyö eri tahojen kanssa
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Yhteistyö varhaiskasvatuksessa
- Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö
- Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa
- Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt
- Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
- Oppimiseen, leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö
- Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri
- Toimintakulttuurin kehittäminen ja sitä ohjaavat periaatteet
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- Pedagogisesti painottunut kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus
- Laaja-alainen osaaminen
- Arvoperusta
- Varhaiskasvatuksen toimintamuodot
- Varhaiskasvatus osana lapsen kasvun ja oppimisen polkua
- Varhaiskasvatuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet
- Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma
- Paikallisesti tarkennettavat asiat
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet
- Varhaiskasvatuksen paikallinen suunnittelu
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja sitä tarkentava varhaiskasvatuksen suunnittelu
- Päätös tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä tukipalveluista
- Tuen muodot
- Lapsen tuen arviointi
- Tehostettu tuki
- Monialainen yhteistyö
- Yleinen tuki
- Lapsen ja huoltajan kanssa tehtävä yhteistyö

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Maksuttomia
avoimia oppimateriaaleja
kaikille eri koulutusasteille.

Käytä opetuksessa tai
kehitä omaa osaamistasi.

Lue lisää aoe.fi-palvelusta

Jaaa osaamistasi.
Opi uutta.

aoe.fi

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Varhaiskasvatus aoe.fi-palvelussa

Varhaiskasvatuksen
materiaaleja

566 kpl

(28.1.2026)

Varhaiskasvatuksen materiaalien käyttö vuonna 2025

- Materiaaleja katseltiin 22 800 kertaa.
- Materiaaleja haettiin 2370 kertaa.
- Käyttäjät latasivat materiaaleja 2600 kertaa.
- Lisäksi katselut ja haut Finna.fi:ssä sekä muissa kirjastoissa ja palveluissa

Opetushallitus kouluttaa myös maksupalvelutoimintana

- Kehittämispäivät, räätälöidyt koulutukset, etänä... Kysy lisää vaihtoehtoista! Också på svenska!
- Asiantuntevat ja osaavat kouluttajat suoraan tiedon ääreltä!
- varhaiskasvatus@oph.fi
- utbildning@oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

Esityksen kuvat: Kuvapankkikuvat

